

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 171/2026-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] zastúpených Mgr. Otom Salokym, advokátom, Hlavná 94, Prešov, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/132/2023 z 25. júna 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 27. októbra 2025 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) napadnutým uznesením označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovatelia navrhujú napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Zároveň žiadajú priznať finančné zadosťučinenie 1 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutého uznesenia a ostatných príloh sťažnosti vyplýva nasledujúci stav veci:

2.1. Sťažovatelia mali procesné postavenie žalobcov v konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti (tzv. čierna stavba, pozn.), kde žalovanou stranou boli užívatelia stavby stojacej na pozemku, ku ktorému získali právo osobného užívania pozemku (od roku 1989, pozn.). Sťažovatelia tvrdili, že vo vzťahu k predmetnej nehnuteľnosti boli jej stavebníkmi, z čoho vyvodili vznik ich vlastníckeho práva k tejto stavbe originárnym spôsobom. Okresný súd Spišská Nová Ves

na základe vykonaného dokazovania v poradí druhým rozsudkom sp. zn. 7C/87/2017 z 15. októbra 2021 žalobu sťažovateľov zamietol. Vychádzajúc z vykonaného dokazovania, v odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie dospel k nasledujúcim zisteniam: i) sťažovatelia neboli jediní stavebníci predmetnej nehnuteľnosti, ii) k výstavbe nehnuteľnosti došlo bez stavebného povolenia na cudzom pozemku v roku 1967, iii) pozemok, na ktorom stavba stojí, bol pridelený do osobného užívania žalovaných v roku 1989, iv) žalovaní stavbu nerušene užívali až do roku 2016 a starali sa o ňu ako o vlastnú. Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že sťažovatelia nenavrhlí súdu dokazovanie, ktorým by preukázali svoje tvrdenie, že žalovaní nekúpili za 50 000 Kčs predmetnú nehnuteľnosť od osoby (██████████) ktorá sa tiež podieľala na výstavbe nehnuteľnosti. Sporným nebola skutočnosť, že žiadna písomná zmluva týkajúca sa predaja nehnuteľnosti nebola spísaná. S poukazom na Občiansky zákonník platný v rozhodnej dobe platilo, že vlastníctvo stavby bolo späté s právom osobného užívania majetku, ktoré rešpektovali aj súdy (R 84/1967). Pri zohľadnení všetkých skutočností súd dospel k záveru, že sťažovatelia svoje vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnosti nepreukázali.

2.2. Na základe odvolania rozhodoval Krajský súd v Košiciach, ktorý rozsudkom sp. zn. 6Co/154/2021 z 20. decembra 2022 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny. Krajský súd dospel k záveru, že ani sťažovatelia ako stavitelia čiernej stavby, ani ██████████ ktorí sa podieľali na výstavbe, a ani žalovaní (ktorí svoje vlastnícke právo odvádzali od manželov ██████████ sa nedomáhali určenia svojho vlastníckeho práva súdnou cestou – žalobou, ktorú bolo možné podať do 31. decembra 1991, preto vznik vlastníckeho práva k tejto stavbe bolo možné posudzovať len z dôvodu vydržania. Stotožnil sa so záverom súdu prvej inštancie, že sťažovatelia nepreukázali, že boli jedinými stavebníkmi predmetnej nehnuteľnosti, keďže na výstavbe sa podieľali aj ██████████ ktorí v nej bývali až do svojej smrti. Sťažovatelia sa odsťahovali (1968) a mali trvalé bydlisko v Českej republike, pričom vedeli, že v nehnuteľnosti bývajú aj ██████████ proti čomu nenamietali. Po smrti ██████████ v rokoch 1984 a 1985 v dome preukázateľne zostali bývať žalovaní, proti čomu sťažovatelia do roku 2016 nič nenamietali. Vychádzajúc z uvedeného, odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie.

2.3. Proti rozsudku krajského súdu podali sťažovatelia dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovali z § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Odvolaciemu súdu vyčítali, že v kontexte toho, že ide o jeho druhé rozhodnutie, nekonzistentne vyhodnotil skutkové závery súdu prvej inštancie, ktoré boli založené na účelovom a selektívnom vyvodzovaní nesprávnych skutkových záverov z vykonaného dokazovania a svedeckých výpovedí. Rozsudok odvolacieho súdu považovali sťažovatelia za prekvapivý, a to v súvislosti s argumentáciou odvolacieho súdu o zmene právnej úpravy Občianskeho zákonníka a jeho úvahou o nadobudnutí vlastníckeho práva vydržaním, ku ktorej sa nemali možnosť vyjadriť. Nesprávne právne posúdenie veci videli v posudzovaní právnej otázky vlastníckeho práva stavebníka k nepovolenej a neoprávnenej stavbe po viac ako 50 rokoch od jej vzniku, ktorú podľa ich názoru dovolací súd dosiaľ neriešil, a to v kontexte ich argumentácie, že vlastnícke právo k stavbe nadobudli výstavbou v roku 1967. Namietali, že ako vlastníci ani po zmene právnej úpravy neprestali byť vlastníckymi, aj keď žaloba nebola podaná, a tento skutkový stav mal byť posudzovaný povahou najbližšiemu právnomu inštitútu podľa § 135c Občianskeho zákonníka.

2.4. Najvyšší súd po preskúmaní veci v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia k namietanej vade podľa § 420 písm. f) CSP uviedol, že v hodnotení skutkových zistení neabsentuje

žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť, ktorú by vo veci konajúce súdy náležitým spôsobom v celom súhrne neposúdili a náležite nevyhodnotili. K čestným prehláseniam svedkov uviedol, že vzhľadom na skutočnosť, že sťažovatelia v rozhodnom čase stavali aj inú stavbu, nebolo jednoznačné, ktorej nehnuteľnosti sa tieto svedectvá týkajú, a vzhľadom na úmrtie týchto svedkov v priebehu konania nebolo možné tieto pochybnosti rozptýliť, pričom na nezrovnalosti vo svedectvách práve poukazoval odvolací súd aj vo svojom skoršom rozhodnutí, ktorým zrušil rozsudok súdu prvej inštancie. K tvrdenej prekvapivosti rozsudku odvolacieho súdu uviedol, že súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberal predpokladmi vydržania ako možného titulu nadobudnutia vlastníckeho práva, nedospel však k záveru, že tieto by bolo možné aplikovať na posúdenie právneho vzťahu sťažovateľov k nehnuteľnosti, preto nebol dôvod postupu podľa § 382 CSP. Na základe uvedeného uzavrel, že k vade podľa § 420 písm. f) CSP nedošlo.

2.5. Pokiaľ ide o namietaný dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci v situácii uvedenej v § 421 ods. 1 písm. b) CSP, najvyšší súd konštatoval, že kľúčový význam má to, či dovolanie obsahuje náležitú argumentáciu spochybňujúcu správnosť aplikácie niektorej právnej normy alebo správnosť jej interpretácie. V nadväznosti na to konštatoval, že takáto argumentácia netvorí obsah dovolania sťažovateľov. Keďže dovolanie neobsahovalo vymedzenie právnej otázky jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom, ani z obsahu dovolania nebolo možné jednoznačne ustáliť, ktorú konkrétnu právnu otázku považovali za dosiaľ neriešenú, preto dovolanie v tejto časti bolo potrebné odmietnuť z dôvodu, že dovolacie dôvody neboli vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

II.

Argumentácia sťažovateľov

3. Sťažovatelia v sťažnosti rozsiahlo (a predovšetkým skutkovo) argumentujú v prospech porušenia svojich práv napadnutým uznesením dovolacieho súdu, pričom odôvodnenie a závery odvolacieho súdu považujú za arbitrárne a nedostatočné. Svojím obsahom ide o nesúhlas a o totožnú argumentáciu, ktorú uplatnili už v priebehu konania pred všeobecnými súdmi, najmä však pred dovolacím súdom v rámci svojho dovolania. Pokiaľ ide o odôvodnenie namietaného porušenia označených práv rozhodnutím dovolacieho súdu, ústavný súd konštatuje, že sťažovatelia v sťažnosti zotrvali na svojom právnom posúdení veci, z čoho vyvodzovali porušenie svojich označených práv nedostatočným a arbitrárnym prístupom dovolacieho súdu pri posúdení ich dovolacích námietok.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Podstatou ústavnej sťažnosti je posúdenie, či najvyšší súd dal dostatočné a ústavnokonformné odpovede na výhrady sťažovateľov, ktoré súviseli s označenými dôvodmi prípustnosti dovolania, ako aj na tam uplatnenú argumentáciu.

5. Sťažnostná argumentácia spočívajúca v nesúhlase s jednotlivými prijatými závermi súdov a tvrdeniami o ich nedostatočnosti, ako už bolo konštatované, bola v podstatných námietkach identická s dovolacou argumentáciou, na ktorú dovolací súd poskytol relevantné odpovede. Ústavný súd, vychádzajúc z obsahu odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, považuje riešenie a výsledok sporu za primerané okolnostiam veci, pričom na rozdiel od sťažovateľov

považuje v napadnutom uznesení rekapitulované odôvodnenia rozhodnutí všeobecných súdov vrátane najvyššieho súdu za dostatočné, argumentačne konzistentné a rešpektujúce na vec dopadajúcu právnu úpravu v kontexte rozhodných skutočností. V tejto súvislosti ústavný súd dodáva, že sťažovatelia okrem napadnutých rozhodnutí vydaných v ich veci k svojej sťažnosti nepriložili žiadne dôkazy, ktorými by podporili svoje tvrdenia (o tvrdení určitej čestnosti prehlásení) a relevantným spôsobom spochybnili súdmi prijaté závery, o ktorých tvrdia, že sú arbitrárne a nedostatočné. Pokiaľ ide o vyhodnotenie dôvodu prípustnosti dovolania sťažovateľov podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd sa s uplatneným dovolacím dôvodom náležite vysporiadal, keď konštatoval nedostatočné vymedzenie označeného dovolacieho dôvodu. Keďže ústavný súd v napadnutom uznesení najvyššieho súdu prejav svojvôle, resp. zjavnej neodôvodnenosti nezistil, nepovažoval v danom prípade argumentáciu sťažovateľov za spôsobiteľnú na to, aby len na jej základe bolo možné toto rozhodnutie hodnotiť ako ústavne neakceptovateľné a neudržateľné. Uvedený záver rovnako platí aj pre namietané porušenie ich práv hmotnej povahy podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu.

6. Pokiaľ ide o námietku prekvapivosti a s tým súvisiacich úvah odvolacieho súdu o predpokladoch vydržania vlastníckeho práva, ústavný súd konštatuje, že zo záverov vo veci konajúcich súdov je zrejmé, že sťažovatelia neunesli dôkazné bremeno o tom, že boli jedinými stavebníkmi predmetnej nehnuteľnosti, čo ich diskvalifikuje pre nadobudnutie vlastníckeho práva výstavbou. V nadväznosti na toto zistenie bolo potrebné aj vzhľadom na už formulované kasačné úvahy odvolacieho súdu o možnosti vydržania vlastníckeho práva zaujať postoj k otázke, či v okolnostiach veci nemohlo dôjsť k nadobudnutiu vlastníckeho práva sťažovateľov vydržaním. Vzhľadom na nesporné okolnosti veci (časové súvislosti výstavby nehnuteľnosti a odchodu sťažovateľov do zahraničia) však bolo vylúčené, aby sťažovatelia nadobudli vlastnícke právo k nehnuteľnosti vydržaním. V tejto súvislosti je ďalej podstatné zdôrazniť aj to, že výrok súdu o zamietnutí žaloby sťažovateľov neznamena automatické nadobudnutie vlastníckeho práva žalovanými, keďže predmetom konania bol len návrh na určenie vlastníckeho práva sťažovateľov.

7. Ústavný súd tak dospel k záveru, že neexistuje relevantná súvislosť medzi označenými právami sťažovateľov na súdnu ochranu a spravodlivý proces, ako aj hmotnými právami na ochranu majetku na jednej strane a napadnutým uznesením dovolacieho súdu na strane druhej. Na základe uvedeného sťažnosť sťažovateľov v celom rozsahu označených práv odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

8. V dôsledku odmietnutia ústavnej sťažnosti v celom rozsahu sa už ústavný súd ostatnými návrhmi obsiahnutými v sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. marca 2026

Peter Molnár
predseda senátu